

Punctul de vedere BNS privind salariul minim brut pe țară

Premize:

- I. *1.127.136 de angajați cu contract individual de muncă cu normă întreagă au avut în iunie 2021 venituri brute realizate mai mici decât 2350 (salariul minim pentru studii superioare). Alți 460.954 angajați cu contracte de muncă cu timp parțial au avut venituri realizate în aceeași perioadă, sub aceeași limită de 2.350 lei¹. Peste 90% din persoanele care în luna iunie 2021 au avut timpul de muncă redus, conform OUG 132/2020 și implicit cu venituri diminuate, fac parte din grupa persoanelor cu veniturile salariale în jurul salariului minim. În iunie 2021 numărul angajaților cu contracte de muncă cu timp complet era cu 139.945 mai mic decât cel existent în iunie 2019 (5.084.694 în iunie 2021 față de 5.224.639 în iunie 2019). A crescut însă semnificativ numărul angajaților cu contracte de muncă cu timp parțial, cu aprox 36%, de la 429.295 la 585.858 persoane.*
- II. *Precarizarea locurilor de muncă în această perioadă nu se caracterizează doar prin transformarea contractelor de muncă cu timp complet în contracte de muncă cu timp parțial, ci și prin reducerea veniturilor medii în cazul celor cu contracte parțiale de muncă. În iunie 2021 venitul salarial mediu realizat de angajații cu contracte de muncă cu timp parțial a fost de 1.910 lei, în timp ce în aceeași perioadă a anului 2019 venitul salarial mediu realizat de această categorie a fost de 2.118 lei.*
- III. *Trebuie menționat și faptul că rata sărăciei în muncă pentru angajații cu contracte de muncă cu timp parțial era în România de 65,9% în 2020² (în creștere față de 2019) fiind de peste 4 ori mai mari față de media UE 19, la un nivel dublu chiar și față de Bulgaria. Este de departe cea mai mare rată a sărăciei în muncă dintre statele membre UE dar și statele cu statut de candidat la UE.*
- IV. *În profil teritorial creșterea inegalităților s-a accentuat în perioada pandemiei și a afectat cu prioritate zonele sărace ale țării. Dacă avem în vedere salariile brute realizate de angajați în luna iunie 2021, față de iunie 2019, putem constata că deși la nivel național acestea au crescut în termeni reali cu 23%, la nivelul județelor situația este extrem de diferită. În 21 de județe din România salariul brut realizat în 2021 a fost în termeni reali mai mic decât cel realizat în 2019. Bistrița, Hunedoara, Suceava și Vaslui sunt județele în care salariul brut realizat a fost în termeni reali în*

¹ <https://www.cnpp.ro/indicatori-statistici-pilon-i>

² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/ilc_iw07?lang=en

2021 cu aprox 10% mai mici decât în 2019. Discrepanțele între București și restul țării continuă să se adâncească, 20 de județe aveau în iunie 2021 salarii medii brute realizate situate la mai puțin de 60% din media Bucureștiului. Cu excepția județului Cluj discrepanța salarială între București și restul țării s-a adâncit în ultimii 2 ani în toate celelalte 40 de județe..

V. Dacă avem în vedere:

- a. că o familie de salariați este în medie formată din 2,883 persoane,
- b. că o familie de salariați are în medie 1,639 persoane cu statut de salariat,
- c. că pragul de sărăcie /persoană din 2018 (750 lei) actualizat cu rata inflației la nivelul anului 2021 (11,04%) este de 833 lei.

rezultă că pentru o familie medie de salariați în 2021 pragul de sărăcie este situat la aprox 2.401 lei, adică nivelul minim al veniturilor per persoană salariată ar trebui să fie de aprox 1.465 lei net. Astăzi salariul minim net este 1.386 lei.

VI. Actuala coaliție de guvernare a propus în 2019, pentru anul 2020, o formulă de calcul a salariului minim luând în calcul creșterea reală a productivității în anul 2018 față de 2017 și indicele prețurilor octombrie 2019 / octombrie 2018. Pentru 2021, deși după același mecanism de calcul salariul minim ar fi trebuit să crească la 2380, s-a preferat în mod arbitrar păstrarea acestuia la 2300 lei.

Din punctul nostru de vedere situația nu mai poate continua în acest mod, este nevoie de o abordare responsabilă pentru a reduce aceste disparități, pentru a reduce sărăcia în munca și totodată pentru a asigura un nivel adecvat al veniturilor din salarii.

Având în vedere adâncirea discrepanțelor salariale în profil teritorial dar și semnele de precarizare accentuată a condițiilor de muncă, precum și condițiile economice ~extrem de favorabile~ așa cum sunt acestea prezentate de Guvern, considerăm că pentru anul 2021 stabilirea salariului minim ar trebui să țină cont de un set de indicatori, respectiv:

- Evoluția productivității reale a muncii (valoarea adăugată brută/ populație ocupată) pentru perioada 2019 – 2020 și prognoza pentru 2021 - 2022.
- Rata inflației pentru perioada 2019 – 2020 și prognoza pentru perioada 2021 – 2022, decembrie / decembrie.
- Pragul de sărăcie pentru o familie de salariați pentru 2022 (1.465*1,031) – 1.510 lei net.
- Prevederile Cartei Sociale europene revizuite, ratificată de România conform căreia salariul minim trebuie să fie situat la un nivel adecvat, respectiv raportul între salariul minim brut și câștigul salarial mediu brut să fie de cel puțin 50%.

Conform datelor publicate de INS pentru 2019 și 2020, precum și datele comunicate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2022 situația este următoarea:

	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------

PIB – milioane lei	<u>1.058.190,3</u>	<u>1.055.548,8</u>	1.174.900,0	1.276.700,0
VAB – milioane lei ³	<u>955.326,0</u>	<u>959.388,3</u>	1.070.098,9	1.162.435,4
Populație ocupată AMIGO- milioane pers	8,68033	8,52106	8,61000	8,69000
Productivitatea muncii/pers ocupată AMIGO – lei (VAB / pers ocupată)	110.056,5	112.590,3	124.285,6	133.767,0
Salariul minim brut	2.080,0	2.230,0	2.300,0	2.511
Câștigul salarial mediu brut	4.853,2	5.164,0	5.520,0	5.889,0
Raport salariul minim brut / câștig salarial mediu brut	42,9%	43,2%	41,7%	42,6%
Salariul minim net	1.263,0	1.346,0	1.386,0	1.502
Câștig salarial mediu net	2.986,1	3.188,0	3.417,0	3.656,0
Deflator PIB	1,069	1,038	1,04	1,036
IPC an/an	1,0383	1,0263	1,042	1,035
IPC dec/dec	1,038	1,026	1,05	1,031
Creștere productivitatea muncii - 2022 / 2019				21,54%
Deflatorul PIB 2022 / 2019				11,8%
Creștere reală productivitatea muncii 2022 / 2019				8,7%
IPC dec / dec 2022 / 2019				11,06%
Creștere reală salariul minim brut – 2022 / 2019				20,72%
Salariul minim brut 2022				2.511

Sursa datelor: Institutul National de Statistica si Comisia Nationala de Strategie si Prognoza.

Respectând modelul de mai sus, pentru 2023, 2024 și 2025, dar și tinta de a reduce inegalitățile salariale, salariul minim ar trebui ca până în 2025 să ajungă la 45% din câștigul salarial mediu brut, astfel încât până în 2030 să atingem nivelul de adecvare al salariului minim indicat de propunerea de Directivă:

	2023	2024	2025
Salariul minim brut	2.718	2.989	3.270
Câștig salarial mediu brut	6.321	6.792	7.268
Raport salariul minim brut / câștig salarial mediu brut	43%	44%	45%

³ Pentru 2021 si 2022 VAB este calculata respectand raportarea la PIB din prognoza de primavara.

România alături de celelalte state membre UE s-a angajat în cadrul Summitului Social de la Porto – “să reducem inegalitățile, să susținem salarii echitabile, să luptăm împotriva excluziunii sociale și a sărăciei,”.⁴ Este esențial să se asigure obținerea unor salarii adecvate la locul de muncă pentru a garanta condiții de muncă și de viață corespunzătoare lucrătorilor și familiilor acestora.

Politica salariului minim și întărirea negocierilor colective, în principal la nivel sectorial sunt elementele cheie pentru a asigura salarii adecvate.

România are nevoie de forță de muncă calificată, unul din obiectivele asumate la Porto vizează creșterea semnificativă a ponderii adulților ce participă în programe de formare. România înregistrează de ani buni cea mai redusă participare a adulților în programe de formare dar și cea mai mică pondere a forței de muncă cu studii terțiare. **Pentru creșterea competitivității economiei României este nevoie de forță de muncă calificată și bine platită. Ca urmare, acest poate fi sprijinit prin păstrarea unui salariu minim diferențiat pentru cei cu studii superioare și pentru lucrătorii calificați.**

Eforturile sectorului economic trebuie sprijinite în acest caz și de o politică fiscală adecvată pentru salariul minim. Ca urmare, **propunem ca deducerea personală de bază să se dubleze – de la 350 la 700 lei, pentru salariile aflate sub și la nivelul salariului minim, urmând ca întreaga grilă de deduceri pentru celelalte tranșe de venit să se ajusteze în mod corespunzător. O astfel de măsură ar permite creșterea salariului minim net în 2022 la 1530 lei.**

Trebuie avut în vedere și faptul că potrivit art 12 alin 2) din Legea 153/ 2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, începând cu anul 2023 salariile de bază în sectorul public se stabilesc prin înmulțirea coeficienților prevăzuți în anexă cu salariul minim brut pe țară garantat în plată în vigoare. Trebuie evaluate toate legăturile salariului minim cu diverse prestații și decis în ce măsură acestea rămân direct legate de salariul minim.

Dumitru Costin

Președinte BNS

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>